

ІПКЄФ
НФДУ

Міністерство охорони здоров'я України
Національний фармацевтичний університет
Інститут підвищення кваліфікації спеціалістів фармації
Кафедра фармацевтичної технології, стандартизації та сертифікації ліків

Матеріали

*III Науково-практичної Internet-конференції
з міжнародною участю*

ФАРМАЦЕВТИЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ, СТАНДАРТИЗАЦІЯ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ

Харків, 16 червня 2026

Міністерство охорони здоров'я України
Національний фармацевтичний університет
Інститут підвищення кваліфікації спеціалістів фармації

Ministry of Health of Ukraine
National University of Pharmacy
Institute for Advanced Training of Pharmacy Specialists

**ФАРМАЦЕВТИЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ,
СТАНДАРТИЗАЦІЯ
ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ
ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ**

PHARMACEUTICAL TECHNOLOGIES, STANDARDIZATION,
AND QUALITY ASSURANCE OF MEDICINES

Матеріали
III Науково-практичної Internet-конференції з міжнародною участю
16 червня 2026 року

Materials of the
III Scientific and practical Internet conference with international participation
June 16, 2026

ХАРКІВ
KHARKIV
2026

УДК 615.1:615.3(06)

М 78

Редакційна колегія: проф. Кухтенко О. С., проф. Рубан О. А., проф. Половко Н. П., доц. Суріков О. О., доц. Опрошанська Т. В., проф. Шпичак О. С., проф. Лебединець В. О., проф. Журавель І. О., проф. Яковенко В. К., доц. Ковальов В. В., доц. Шевченко В. О., доц. Криськів О. С., доц. Скребцова К. С., доц. Губченко Т. Д., доц. Фетісова О. Г., асист. Паливода П. В.

Реєстраційне посвідчення УкрІНТЕІ № 825 від 17.11.2025

М78 **Фармацевтичні технології, стандартизація та забезпечення якості лікарських засобів / Pharmaceutical technologies, standardization and quality assurance of medicines** : матеріали III Internet-конф. з міжнар. участю (16 червня 2026 р., м. Харків) / редкол.: О. С. Кухтенко, О. А. Рубан, Н. П. Половко [та ін.]. – Харків : НФаУ, 2026. – 321 с. (Серія «Наука»).

Збірник містить матеріали науково-практичної Internet-конференції, присвячені висвітленню різних аспектів функціонування фармацевтичного сектора галузі охорони здоров'я: сучасних тенденцій у сфері розробки, досліджень, виробництва, дистрибуції, контролю якості лікарських засобів, медичних виробів, косметичних продуктів, дієтичних добавок та інших товарів аптечного асортименту, а також теоретичним і прикладним аспектам впровадження й розвитку систем управління якістю, екологічної проблематики в діяльності фармацевтичних організацій тощо.

Видання призначене для широкого кола наукових і практичних фахівців у галузі фармації та медицини, магістрантів, аспірантів, докторантів, працівників фармацевтичних підприємств, викладачів закладів освіти.

Редколегія може не поділяти погляди авторів.

Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за точність наведених фактів, цитат, економіко-статистичних даних, власних імен та інших відомостей. Матеріали подаються мовою оригіналу.

ПОТЕНЦІАЛ ЗАСТОСУВАННЯ ЛІКАРСЬКИХ РОСЛИН У РОЗЧИНАХ ДЛЯ ПОЛОСКАННЯ РОТОВОЇ ПОРОЖНИНИ

Негода Т. С., Полова Ж. М., Клименко К. Г.

Національний медичний університет імені О. О. Богомольця, м. Київ, Україна
t-negoda@meta.ua

Вступ.

Такі захворювання пародонту, як гінгівіт та пародонтит, в основному спричинені зубним нальотом. Кілька протизубних та антимікробних засобів були успішно включені до складу зубних паст та ополіскувачів для контролю біоплівки зубного нальоту, а також для запобігання та лікування гінгівіту та пародонтиту.

Поширеними активними інгредієнтами зубних паст та ополіскувачів для рота, включеними до цього огляду, є хлоргексидин, цетилпіридинію хлорид, фторид натрію, фторид олова (II), хлорид олова (II), оксид цинку, хлорид цинку та дві трави — лакриця та куркумін. Ми вважаємо, що цей комплексний огляд надасть корисну актуальну інформацію для стоматологів та широкої громадськості щодо основних засобів догляду за порожниною рота на ринку, які використовуються щодня.

Мета дослідження.

Метою було розглянути останні розробки в галузі протизубних, протигінгівітних та протипародонтитних властивостей деяких поширених сполук у зубних пастах та ополіскувачах для рота шляхом оцінки фундаментальних та клінічних досліджень, особливо тих, що були опубліковані за останні п'ять років.

Матеріали та методи.

В нашому дослідженні ми застосовували бібліосемантичний метод.

Результати дослідження.

Пародонтоз – це хронічне запальне захворювання ясен та пародонту, яке є поширеною причиною втрати зубів, якщо його не лікувати. Воно вражає близько 20–50% населення світу та 47,2% людей старше 30 років у Сполучених Штатах. Етіологією захворювань пародонту є зубний наліт.

Зубний наліт складається з мікробних біоплівок, що прилипають до поверхні зуба. Схильність людини до розвитку захворювань пародонту залежить від імунних та запальних реакцій на пародонтопатогенні бактерії, присутні в зубному нальоті, та змінюється факторами навколишнього середовища. Захворювання пародонту пов'язані з кількома факторами ризику, такими як куріння, стрес, погана гігієна порожнини рота та генетична схильність.

Недавні дослідження показують, що захворювання пародонту тісно пов'язані із захворюваннями серця та легень, а також з діабетом.

Пародонтит спочатку починається як гінгівіт, найпоширеніше оборотне захворювання ясен, що характеризується запаленням крайової та прикріпленої ясен у відповідь на зубний наліт.

Коли зубний наліт накопичується, гінгівіт може прогресувати до пародонтиту, який є незворотним руйнуванням сполучної тканини та альвеолярної кістки, що лежить під ними.

Таким чином, гінгівіту та пародонтиту можна запобігти та вилікувати за допомогою методів гігієни порожнини рота, які ефективно видаляють біоплівку зубного нальоту. Лікування захворювань пародонту включає щоденну гігієну порожнини рота, над- та під'ясенне видалення зубного каменю, вирівнювання коренів, прийом антибіотиків та хірургічні процедури.

Механічний контроль зубного нальоту за допомогою чищення зубною щіткою та зубної нитки є найбільш рекомендованими та ефективними методами підтримки гігієни порожнини рота та здоров'я пародонту.

Для доповнення механічного контролю зубного нальоту різні антимикробні агенти додаються до хімічних засобів для контролю зубного нальоту, таких як зубні пасти та ополіскувачі для рота, щоб пригнічувати ріст біоплівки зубного нальоту, особливо в ділянках рота, які менш доступні для чищення зубною щіткою.

Використання засобів догляду за порожниною рота, таких як зубні пасти та ополіскувачі для рота, є ключовим засобом профілактики захворювань пародонту. Хімічні засоби для контролю зубного нальоту мають хорошу стійкість у ротовій порожнині, що дозволяє їм підтримувати гігієну ротової порожнини між чищеннями зубів.

Різні антимикробні агенти або сполуки використовуються в зубних пастах та ополіскувачах для рота, і їхня ефективність у контролі зубного нальоту та запобіганні гінгівіту та пародонтиту добре задокументована та продовжує вивчатися.

В останні роки спостерігається зростання використання трав та рослинних екстрактів у зубних пастах та ополіскувачах для рота.

Поява патогенів, стійких до багатьох лікарських засобів, та потреба в економічних, безпечних та ефективних альтернативах призвели до збільшення використання натуральних фітохімічних речовин, отриманих з рослин, у засобах гігієни порожнини рота.

Алое, куркумін, олія евкаліпта, лакриця, нім та олія чайного дерева – це деякі з трав та рослинних продуктів, які зазвичай вивчаються для використання в зубних пастах та ополіскувачах для рота.

Ми зосередилися на лакриці та куркуміні, двох натуральних продуктах, які ретельно вивчаються для використання в стоматології та засобах для догляду за порожниною рота.

Солодка, корінь солодки голої (*Glycyrrhiza glabra*), – це трава, що походить з країн Азії та Середземномор'я. Завдяки своєму солодкому смаку солодку використовують як натуральний підсолоджувач та ароматизатор у харчових продуктах, напоях та цукерках.

Крім того, коріння солодки століттями використовувалося в традиційній китайській медицині та Аюрведі завдяки численним перевагам для здоров'я.

Фармакологічні ефекти солодки пояснюються її багатими вторинними метаболітами, такими як гліциризинова кислота та гліциретична/гліциретинова кислота (ГА).

Солодка має багато фармакологічних переваг, включаючи

- антимікробну,
- протівірусну,
- противиразкову,
- протизапальну,
- гепатопротекторну та
- імунорегуляторну дію.

Кілька досліджень підкреслюють переваги солодки в лікуванні різних захворювань, таких як:

- атеросклероз,
- виразки шлунка,
- туберкульоз,
- імунодефіцит,
- печінкові та бактеріальні інфекції.

Солодка також має потенційно корисний вплив при захворюваннях ротової порожнини, таких як карієс, гінгівіт, пародонтит, кандидоз та рецидивуючі афтозні виразки.

Дослідження показують, що екстракти солодки та біоактивні інгредієнти солодки впливають на мікробні патогени ротової порожнини та імунну відповідь хазяїна, що бере участь у захворюваннях ротової порожнини та зубів.

Льодяники з солодки виявилися безпечними та ефективними проти карієсогенних бактерій *S. mutans*, що призводить до різкого зниження кількості бактерій у слині при використанні двічі на день протягом 10 днів та трьох тижнів.

Куркумін – це природний поліфенол, отриманий з рослини *Curcuma longa* Linn, широко відомої як куркума.

Хоча куркуму культивують переважно в Індії, Китаї та інших азійських країнах, вона також поширена в інших частинах світу. Її використовують як спецію в кулінарії, як харчовий барвник та в косметиці.

Вона також традиційно використовується в китайській медицині та аюрведичній медицині протягом тисячоліть для лікування бактеріальних інфекцій та запальних захворювань.

Висновки.

Такі трави, як солодка та куркумін, демонструють потенційну ефективність, як і нерослинні інгредієнти.

Однак, необхідні подальші дослідження, щоб рекомендувати їх як альтернативу нерослинні інгредієнти.